

Pamutipari tanácskozás

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület ma és holnap rendezi meg a VII. szegedi pamutipari tanácskozást a Technika Házában. A kétnapos rendezvényen az ágazat termékeinek a vevő igényéhez igazodó minőség elérésének lehetőségeit tárgyalják meg az egész országból érkező szakemberek. Szólesz a rendelkezésre álló műszaki feltételekről, és a megfelelő vállalati hatékonyságról is.

A bevezető előadást Mándoki László, az Ipari Minisztérium tanácsosa tartja. A következő ötéves terv idő-

szakában a pamutiparra váró feladatokat és a lehetőségeket ismerteti. A Hungarotex igazgatója, Szerencse István a pamutipari export helyzetéről ad tájékoztatást. A további előadások az előbbi témákat részletezik, részben az egyes üzemek szempontjából, részben pedig kutatással foglalkozó intézmények meglátásai szerint. A tanácskozás jó alkalmat ad a szakembereknek a kötetlen beszélgetésre és tapasztalatcserére. A második nap programjához tartozik a PNYV szegedi üzemének meglátogatása is.

SZBK-napok

A Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központja immár hagyományosan, minden év végén megrendezi az SZBK-napok tudományos programsorozatát. Ezek az előadásokon felölelik a különböző intézetekben és laboratóriumokban folyó kutatások legfrissebb eredményeit. Ilyenkor jórészt fiatal kutatók számolnak be munkájukról. A ma, szerdán kezdődő program során pénteken délig összesen 43 előadás hangzik el. Az ülésszak végeztével nyilvánosan értékelik a tudományos produkciókat.

Hiteles emberábrázolást

Nagy próbatétel vár a szegedi operatársulatra

Videoberendezés a nézőtér közepén, kérésüket, behozni igyekvő műszakiak kapkodó nyüzsgése a színpadon, hangzavar a titkárságon. E kiváló számára áttekinthetetlen kép a pénteki premier közeledtét jelzi. A felkészülés utolsó fázisának hangulatától övezve Bizet Carmenjéről beszélgetünk a produkció karmesterével, egyszerűsége rendezőjével, Oberfrank Géza fő-zeneigazgatóval.

— Bizet műve a zenedrámák kimagasló remekeinek sorában is magános hegy-csúcs — szögezi le a karmester. — A részletek meszteri kidolgozottságán túl kivételessé teszi a dráma és a zene tökéletes egysége, a művészi igényesség és a közérthetőség ideális aránya. Az ilyen kiemelkedő alkotást elég nehéz sikertelenül előadni, de a darab színvonalához méltóan tökéletes előadás létrehozatala még nehezebb, szinte lehetetlen! Az a sokoldalú képesség, ami a Carmen jelentős szerepeire alkalmassá teszi az előadó művészeket, egyelőre hiányzik a világszinten. A teljesség igényével egyetlen eddig ismert előadás sem tudott fellépni.

— Nyilván erős szálak fűzik a darabhoz, ha vállalta a bemutatására járó nehézségeket, kompromisszumokat.

— Számomra a Carmen ifjúkori szerelem, és a mostani próbálkozást többszöri nekifutás előzte meg. Közel 20 éve már, hogy Kölnben volt alkalmam vezényelni a

darabot, majd a berlini Komische Oper következett, ahol két évadon át lehettem karmestere Felsenstein világhírű előadásának. Az ottani munka alapaossága, a mű megközelítési módja kitörölhetetlen nyomokat hagyott bennem, jóllehet, fel fogásom elég sokat változott azóta. Itthon a Margit-szigeten vezényeltem egy Carmen-felújítást nemzetközi szereposztással, akkori zenekarom, a budapesti MÁV Szimfonikusok élén, Mikó András rendezésében, szép emlékekkel gazdagítva addigi Carmen-élményeimet.

— Hogyan „viseli” az itteni társulat a remekmű rendkívüli terheit?

— A Szegedi Nemzeti Színház művészei a nehézségek tudatában készülnek a november 29-én útnak induló előadás-sorozatra. Jó hangulatú, intenzív próbák vannak mögöttünk, ahol a társulat egésze komoly odaadást tanúsított, és — adottságainak megfelelően — mindenki jelentős fejlődésről tett tanúbizonyságot. Persze, ez a nyilatkozat éppen a legnehezebb időszakban születik. Most szembevesszük a próbák során azokkal a nehézségekkel, amelyek legyőzésére már aligha van lehetőség. Meg kell szabnunk az előadás végleges formáját, elfogadva színházunk jelen állapotának korlátait.

— Milyen művészi elvek tükröződnek majd a premieren és a többi előadásban?

— Célunk az volt, hogy a „nagyoperai” külsőségek he-

lyett a darab drámai vonulatára helyezzük a súlyt, érthetően és kifejezően kibontva a szövegvonal és a partitúra rejtettebb részleteit is. Ebből következnek, hogy az operás, „öblögő”, hangmutogató énekmod helyett az emberábrázolás hitelessége, a természetes éneklés és magatartás volt munkánk legfőbb célja. A tér és az idő szűkre szabott volta komoly korlátok közé szorította munkánkat, mégis úgy érzem, lehetőségeinkhez mérten sok minden megvalósulhatott szándékainkban.

— Örömmre szolgál, hogy néhány szerepben több olyan művésszel is rendelkezünk, akik között minőségi sorrendet nem lehetett felállítani. Így ajánlom, hogy a színházszereplő törzsközönség több szereposztással is nézze meg a darabot! Fialtaljaink óriási munkát végeztek, hogy hatalmas feladatunknak megfeleljenek, de a tapasztaltabb művészek is szívvel-lélekkel csiszolták tovább ének- és játékkultúrájukat. Már is kiemelném a zenekart, az énekkart, táncosaink és a rendkívül fogékonv gyermekkoros munkáját. Remélem, műszaki gárdánk is csatlakozik teljesítményükhöz, és Mira János díszleteiből, Ék Erzsébet jelmezeiből, munkatársaim és jómagam álmaiból minél több valósul meg ezen az előadáson, mindnyájunk, de legfőképp a közönség örömeire!

Gönczy László

Keddi koccanások krónikája

„Veszélyeztetett” hidak — Csúszkáló járművek Üzemzavarok a tömegközlekedésben

„Szorult” helyzetben a szőlőtrolli a hidon

E sorok írója szinte, röstelli leírni — annyszor megtettük már a hasábokon —, hogy aki volán mögé ül és nem vesz tudomást az időjárás és útviszonyokról, az magyarul szólva: közveszélyes. Hogy most mégiscsak idekivánczoljak e megállapítás, annak apropóját a tegnapi nap adta. Pedig átlagos november végének ígérkezett — Szegeden történetesen minusz 1 fok körülüli talajmenti fagygal. Igaz, előtte hétfőn a ködszitalás, aztán az éjféli körüli havazás, s a hajnali eső jócskán megnevedesítette az útburkolatokat, volt minék — s ráadásul hirtelen, szinte fél óra alatt — megfagyta. De hát ezen nincs mit csodálni, ez a világ rendje. Az azonban már éppenséggel nem szokásos, hogy a reggeli órákban egyre-másra érkeztek a hírek: baleset a belvárosi hidon, autók csúsztak össze az Izabella hidon, és nem volt eseménytelen az új hid reggele sem. Jó néhány kocsi tört az E5-ösön is a határ felé vezető szakaszon. Lássuk hát először a nem mindennapi nap baleseti krónikáját.

A belvárosi hidon közlekedő trolli a szembe jövő forgalom miatt nem tudott előzni egy kerékpárost, ezért a vezetőnek fékeznie kellett. A jeges úttészen a trollisbusz keresztsbe fordult, és összeütközött egy szabályosan közlekedő személygépkocsival,

melynek vezetője, Csányi János, 44 éves, Szeged, Karolyi u. 4. szám alatti lakos súlyos, nem életveszélyes sérüléseket szenvedett. A segítségül hívott „trollimentő” csúszkálása után a helyszínelő rendőrjárőr a tüzoltóságtól kért segítséget, mint később kiderült balszerencséjére, mert a szűrőnázó tüzoltókocsit éppen a hídfőnél fékezett és ütközött a rendőrautóval.

A Dorozsmaj úton két személygépkocsi és egy tehérgépkocsi, az Izabella hidon pedig három tehérgépkocsi és egy személygépkocsi csúszott egymásnak. Szerencsére személyi sérülés nem történt.

A rendőrségi megállapításokból kiderül, hogy a következők: megint a figyelmetlenség, s az útviszonyok semmibe vétele vezet a baleseti okok listáját. Amire azért — s talán nem vagyunk egyedül ezzel a véleménnyel — fel kellene írni a „hidakon a jégképződés gyakori” tételt is. Szerintünk feltűnő, hogy egyetlen reggelen mindhárom hidunk (még jó, hogy nincs több!) bekerült a jegyzőkönyvekbe. Talán mindez nem következhet be, ha hajnalban legalább a különösen veszélyeztetett — mert vízközelit és mert lejtős — hídszakaszokat beszórják homokkal. Önmagában ez még nem te-

remtene üdvözítő állapotokat — a járművezetők és gyalogosok fegyelmével kellene párosítani — de azért...

Ha már a fegyelminél tartunk, engedjenek meg még egy idekivánczó észrevételt. Tegnap reggel, amikor emberek százai (ha nem ezrei) kiestek el a munkából, és járművek tucatjai torlódtak össze a balesetek miatt, akadt néhány magáról megfélekedett autós, aki nem hitt a szemének. És megelőzte a várakozó kocsikat, mintha azok jókedűkben vesztegelnének. Hasonlóak a tapasztalataink az országutakról is, ahol előfordul, hogy százméterenként változik az útfelület minősége. S a kocsisor elején haladó már tudja, hogy jeges szakaszhoz értek, amikor az autókigó „tötyögését” valaki hátul megunja... Az efféle türelmetlenség nem vezet jóra, még a városi utakon sem: tegnap is, amikor a hídfőtől a Lenin körútig igencsak zsúfolttá vált a Dózsa utca, jó néhány hajmeresztő mutatványt látnak szemtanúi. S nem a terelőútra kényszerült, megszakított vonalukról hirtelen átirányított trollis- autóbusszvezetők bravúrrokkadtak!

Nekik egyébként mostanában kijutott a bajból: a múlt szombaton váltóhiba, hétfőn délután felsővezeték-szakadás miatt volt hosszabb üzemzavar a trollihálózaton. Mint az SZKV forgalmi osztályvezetőjétől megtudtuk, az elektromos rendszer ugyan szakaszolható, de ha olyan szerencsétlen helyen keletkezik a baj, mint tegnapelőtt a Csongrádi sugárút és a Makkosházi körút keresztesződésénél, akkor valamennyi trolliuk megbénul — egészen a Bartók térig. Csuka Zsigmond szerint egyébként a szaporodó üzemzavarok okát tovább vizsgálják, mert a vállalati kollektívát sem hagyják hidegen a sorozatos leállások.

P. K.

„Csak a kötőszavakat értettük”

Szovjet ösztöndijasok találkozója

Katonaorvostól olajipari szakemberig, vállalati igazgatótól bölcsészdoktorig a legkülönbözőbb foglalkozású és életkorú nők, férfiak kavargatták teájukat hétfőn este a Tamási Aron klubban. A legtöbben nem is ismerték egymást, ám pillanatig sem okozott gondot, hogy közös témát találjanak.

Valamennyien a Szovjetunióban végeztek felsőfokú tanulmányaikat.

Idén a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola pártbizottsága és MSZBT-tagosportja rendezte meg a Szegeden élő volt szovjet ösztöndijasok és aspiránsok baráti találkozóját. Szép számmal gyűltek össze a vendégek, akiket Szendrei János főigazgató köszöntött. A szellemes, stilszerűen orosz nyelvű bemutatkozások s a hamar megerező emlékfolyam, az élmények felidézése során kiderült, ezekben az emberekben még valami közös. Olyan természetesen, oldottan fordultak egymáshoz, ahogy csak azok képesek, akik idejkoruk elsajátították — a szakmai ismeretekén kívül — a kapcsolatteremtés tudományát is. Hiszen a legtöbben egy szál egyedül kerültek ki az óriási, több száz fős kollégiumokba, ezernyelvű nemzetközi társaságba, ahol csak az boldogult, aki „nyitott” a többiek felé. S természetesen — aki jól beszélt oroszul.

Bukta Lajos magát veteránnak titulálta, jelezvén, az egybegyűltek közül legelőrében 1953-ban végzett. — A középiskolában anynyi bajom volt a némettel és a latinnal — orosz akkor még nem oktattak —, hogy el sem tudtam képzelni, az életben megtanulok-e akár egy nyelvet is. Az első pár hónap kinszenvedés volt, nem értünk semmit. Szerencsére intenzíven foglalkoztak velünk, szovjet fiatalokat osztottak mellénk — legtöbbit a lányoktól lehetett tanulni. Nemsokára már oroszul

vizsgáztunk. Negyedévre pedig annyira hasonultunk hozzájuk, úgy is öltöztünk, meg sem lehetett bennünk a különbözőt. Azonosulásunk azt hiszem a miliőnek, a leningrádi környeztetnek is köszönhető, amely felbecsülhetetlen élményekkel tett gazdagabbá. El sem tudom mondani, milyen elementáris erővel hatott rám, egyszerű falusi gyerekre, amikor életemben először, 21 éves koromban láttam színházi előadást, s rögtön a Kirov Operában. Állandóan múzeumba, balettre, operába jártam. Tele fiatalos romantikával, álmaim megvalósulásának tűnt, hogy kint lehetek. Nem tértem vissza Leningrádba azóta, de az az igazság, nem is szándékozik. Úgy szeretném megőrizni, amilyenek akkor láttam.

Több mint harminc évvel később került a moszkvai Gubkin Egyetemre Puskás Sándor, az NKfV szegedi üzemének dolgozója. A legfiatalabbak közül való, alig szaradt meg a tinta diplomáján.

— Csak találomra jelentkeztem a Szovjetunióba — mondja. — Úgy voltam vele, ha nem sikerül, még

mindig próbálkozhatom itthon. Koolaj- és földgázkiutermelés szakra jelentkeztem, sikerült. Akkor kezdett igazán izgatni, hogy kijutok külföldre tanulni. A kinti élet? Nehéz volt beleszokni. Ajánlanám azoknak a fiataloknak, akik, úgy mond, melegházban nőttek fel. Őt évre elszakadni a családi háztól, új környezethez, más szokásokhoz alkalmazkodni... Az elején sokan olyanok voltak, mint a kisgyerekek. Mire végeztünk, komoly felnőttekké váltak. Ami a dolog nyelvi oldalát illeti, hm... Eleinte órákig álltam az életteremben, míg valaki előttem olyan fogást választott, amely nekem is megfelelt, mert csak ennyit tudtam mondani: „Ugyanolyan kérek”. Az első előadó ránk, külföldiekre való tekintettel, „lassan” beszélt. Így is csak a kötőszavakat értettük... Lázasan szótározni kezdtem, de rájöttem, reménytelen. Megtanultam mindent, úgy ahogy volt. Mái is sok olyan szó maradt, amit magyarul nem is tudok. S hogy az oroszul nem fogom elfelejteni, arra biztosíték feleségem, Olga.

Varju Erika

Pártfogók, nevelőszülők jutalmazása

Társadalmunk évről évre mind több figyelmet fordít arra, hogy a jövő nemzedéke, a gyermek egészséges családi környezetben, szeretetben növekedjen fel. Mégis sok azoknak a gyermekeknek a száma, akik különböző okok miatt állami gondozásba kerülnek, intézetben nevelkednek. Az ő életükön segítenek azok a nevelőszülők, társadalmi pártfogók, akik a családi szeretetet adják áldozatos, sok türelmet igénylő vállal-kozással.

Hagyomány már megénk-

ben, hogy társadalmi pártfogóknak, nevelőszülőknek köszönik meg a munkát, adnak jutalmat kis ünnepesség keretében. Ilyen ünnepesség színhelye volt tegnap Szegeden, a megyei tanács oktatási és továbbképzési intézete, ahol a szülői feladatokat vállaló nevelőszülők, társadalmi pártfogók áldozatos munkáját Kereszty Béla megyei főgyógyász méltatta, majd Vidéki Ferenc, a gyermek- és ifjúságvéde intézet igazgatója 18 nevelőszülőnek és 136 pártfogónak adott át jutalmat.

Somogyi Károlyné felvétele

Ez E5-ös kivezető szakaszán egy tehérgépkocsi járt „jég-táncot”